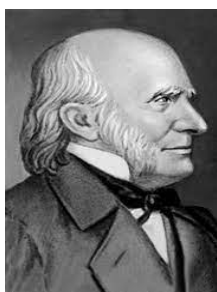
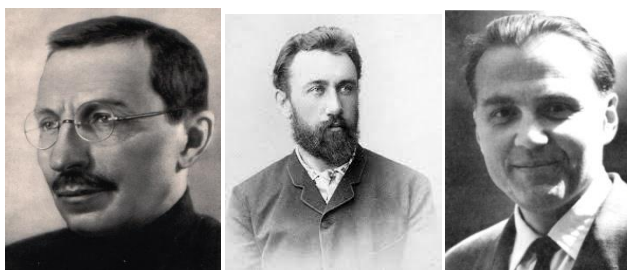

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди**

**ПЕРСОНАЛІЇ
У НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОМУ ДИСКУРСІ**

*Матеріали науково-практичної конференції здобувачів
першого (бакалаврського), другого (магістерського),
третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти,
вересень 2022 р., кафедра освітології та інноваційної педагогіки Харківського
національного педагогічного університету
імені Г.С. Сковороди*

До 300-річчя з Дня народження Г.С. Сковороди

Харків – 2022

Лисогор Т., Боярська-Хоменко А.	
Актуальність педагогічної спадщини Б. Грінченка.....	50
Ловчикова В., Боярська-Хоменко А.	
Г.С. Сковорода і сучасні підходи до виховання.....	52
Лосєва К., Яліна В.	
А.С. Макаренко про виховання.....	54
Май Вень, Мороз А., Твердохліб Т.	
Погляди Карла Орфа на методику музичного виховання дошкільників і молодших школярів.....	57
Марченко А., Боярська-Хоменко А.	
Педагогічні ідеї Фрідріха Фребеля.....	61
Мурзіна Д., Твердохліб Т.	
Поєднання народності й естетичного виховання у науковому доробку К. Ушинського.....	63
Науменко А., Ворожбіт-Горбатюк В., Собченко Т.	
Григорій Сковорода, його філософія виховання щасливої людини.....	66
Нікітін О., Яліна В.	
Особистість учителя у поглядах А.С. Макаренка.....	70
Новіцька В., Яліна В.	
Розвиток ідей естетичного виховання засобами танцю.....	73
Пащенко І., Боярська-Хоменко А.	
К.Д. Ушинський про вимоги до вчителя.....	77
Плем'яник Д., Боярська-Хоменко А.	
Актуальність принципів навчання Я.А. Коменського	79
Пономарьова В., Боярська-Хоменко А.	
Гуманізм в педагогічній спадщині Г.С. Сковороди.....	81
Семенець Є., Яліна В.	
А.С. Макаренко про сімейне виховання.....	84
Семенчук К., Ворожбіт-Горбатюк В., Собченко Т.	
Педагогічні ідеї Г.С. Сковороди.....	86
Сидоренко Ф., Боярська-Хоменко А.	
Педагогічні ідеї Мішеля Монтеня в сучасному світі.....	90
Сінчевська К., Яліна В.	
Особистість дитини крізь призму спадщини В.О. Сухомлинського.....	92
Сутановська В., Білик В.	
Шляхи формування навичок soft skills здобувачів освіти у процесі викладання педагогічних дисциплін	95
Худас А., Боярська-Хоменко А.	
Я.А. Коменський: принципи виховання і вимоги до вчителя.....	98
Чаплигін А., Боярська-Хоменко А.	
Роль педагогіки Антона Макаренка у сучасному світі.....	99

почуття у дітей, які звикли до фільмів бойовиків та фільмів-жахів. Це дуже прикро, бо в минулому залишились цікаві походи і мандрівки, виставки і кінотеатри, бібліотеки і відпочинок у клубі за інтересами. І хоча завдяки новітнім технологіям і приладам люди мають багато вільного часу, та вони спілкуються мало, майже не читають книг, не цікавляться спортом, не приділяють уваги трудовому вихованню.

Учитель працює і самовдосконалюється постійно, бо «якщо він перестає вчитися, у ньому вмирає вчитель». Так сказав видатний учитель К. Ушинський. Мене це наводить на думку, що в сучасній педагогіці все ж таки необхідно впроваджувати і ті різноманітні методи, прийоми і засоби, які зараз вважаються застарілими. Важливо їх поєднати із сучасними так завуальовано, щоб все виглядало, як нове і невідоме.

Список використаних джерел

1. Педагогічні погляди Г.С. Сковороди. URL :https://pidru4niki.com/1523112535420/pedagogika/pedagogichni_poglyadi_skovorodi (дата звернення 30.05.2022)

А.С. МАКАРЕНКО ПРО ВИХОВАННЯ

Лосєва Катерина
факультет мистецтв
ХНПУ імені Г.С. Сковороди

Науковий керівник – В. Яліна

Актуальному питанню сьогодення успішному розв'язанню завдання становлення та розвитку дитячої особистості значною мірою сприятиме звернення до педагогічної спадщини Антона Семеновича Макаренка. Його спадщина охоплює широке коло проблем теорії та практики виховання.. Одним з фундаментальних творів Макаренка є безумовно «Педагогічна поема».

Досвід педагога широко використовується в зарубіжних освітніх системах Німеччини, Данії, Китаю, Японії, Угорщини, Польщі, Чехії, США, Ізраїлю.

Слід зазначити, що Антон Семенович Макаренко виводить особистість вихованця на перший план. Толерантність, відкритість, віра та оптимізм вихователя є запорукою гармонійного та всебічного розвитку кожної дитини.

Виховна система А.С. Макаренка розроблялась як модель майбутнього — нового суспільства. Педагог підкреслював, що виховання є найважливішою функцією школи, самостійною галуззю педагогічної діяльності, пов'язаною з навчальним процесом, але має свої специфічні цілі, функції, теоретичні основи та методику: «У нас серед педагогічних мислителів нашого часу і окремих організаторів педагогічної роботи має місце переконання, що ніякої особливої, окремої методики виховної роботи не потрібно. Що методика викладання, методика навчального предмета повинна містити в собі й усю виховну думку. Я з цим не погоджуюся, я вважаю, що виховна область — область чистого виховання — є в окремих випадках, окрема область, відмінна від методики викладання» [2].

Важливо відмітити, що на думку педагога необхідно враховувати усі складність, багатство і красу людської особистості. Саме тому до неї потрібно підходити з більш точними вимірами. З більшою відповідальністю, з більшою наукою. Більшість «деталей» у людській особистості можна «штампувати в стандартному порядку», але для цього потрібна «скрупульозна» обережність і точність. Інші деталі вимагають «індивідуальної обробки в руках висококваліфікованого майстра, людини із золотими руками і гострим оком» [2].

Антон Семенович Макаренко був переконаний в тому, що, незалежно від підходу до процесу виховання, у будь-якому випадку предметом виховання виступає людина, яка відчуває відповідний вплив. Сутність виховання полягає в такій взаємодії, коли вихователь має вплинути на вихованця. Тобто виховання виступає одним з видів діяльності щодо перетворення людини або групи людей [2].

Необхідно зазначити, що педагог підкреслював, що особистість може з'явитися лише у здоровому суспільстві. Вважав, що мало виправити людину, потрібно виховати її так, щоб вона стала активним діячем нової епохи. А для цього необхідно організувати виховний процес, орієнтований на вдосконалення особистості дитини, її моральних якостей. Основоположним принципом педагогічної системи А.С. Макаренка став принцип виховання в колективі, який розглядався як універсальний метод виховного впливу, що є загальним і єдиним, і водночас дає можливість кожній окремій особистості розвивати свої здібності, зберігати свою індивідуальність, іти вперед лініями своїх нахилів. Він гостро критикував поширене в його час серед педагогів формулювання цього терміна, дане педологами, за яким під колективом розуміли «групу осіб, що взаємодіють, сукупно реагують на ті чи інші

подразнення». А.С. Макаренко підкреслював, що тільки соціальна єдність людей може бути названа колективом.. Організація колективу повинна починатися з розв'язання питання про первинний колектив, який уже не повинен поділятися на дрібніші частини. Збори колективу, на його думку, «повинні бути завжди суто діловими і не забирати у дітей багато часу. Існування колективу можливе тільки за умови, якщо він об'єднує людей на основі завдань, які корисні для суспільства. У шкільному колективі розрізняють колектив вихованців і колектив вихователів, і чим значніші духовні цінності протягом багатьох років нагромаджуються й дбайливо зберігаються в педагогічному колективі, тим виразніше виступає учнівський колектив не тільки як об'єкт виховання, а й як активна дійова сила, як учасник виховного процесу, як вихователь [1].

Для вирішення виховних завдань, на думку педагога, можна добирати різні поєднання методів, прийомів і засобів. При визначенні методів необхідно орієнтуватися на позиції вихователя в доборі способів виховної взаємодії. Педагог виділяв низку взаємодій, що виникають між вихователем і вихованцем: способи впливу на характер ставлення вихованця до самого себе; включення його в систему спілкування з однолітками; способи корекції світогляду; зміна ціннісних установок і стилю поведінки. Звідси випливає, що метод виховання виступає одним з інструментів не тільки впливу на людину, а й взаємодії.

Значної уваги педагог надавав ролі вихователя, адже обмежений у свободі творчості, під тягарем дріб'язкових перевірок і регламентуючих наказів, він не здатний принести користь дітям. За А.С. Макаренко, вихователь повинен мати право на творчий ризик заради своїх вихованців: «Вихователь повинен уміти організувати, ходити, жартувати, бути веселим, сердитим. Вихователь повинен поводитися так, щоб кожен рух його виховував, і завжди повинен знати, чого він хоче в даний момент і чого він не хоче» [2]. Уміння говорити правильно виразно, уміння жестом, мімікою поглядом виражати свої почуття і ставлення, уміння керувати своїм психічним станом, бачити себе збоку значною мірою визначають успішність педагогічного спілкування. Педагогічна техніка є тим комплексом умінь, які допомагають учителю глибше, яскравіше, талановитіше виразити себе, досягти оптимальних результатів у виховній роботі: «Я переконаний, що в майбутньому у педагогічних вищих навчальних закладах обов'язково будуть викладатися і постановка голосу, і поза, і володіння своїм організмом, і

володіння своїм обличчям, і без такої роботи і не уявляю собі роботи вихователя», – мріяв А.С. Макаренко [2].

Основоположним принципом педагогічної системи А.С. Макаренка став принцип виховання в колективі, який розглядався як універсальний метод виховного впливу, що є загальним і єдиним, і водночас дає можливість кожній окремій особистості розвивати свої здібності, зберігати свою індивідуальність, іти вперед лініями своїх нахилів.

Таким чином, звернення до педагогічної спадщини А.С. Макаренка, сутність якої полягає у створенні умов для співпраці педагогів і вихованців у єдиному дружньому колективі, що є міцним підґрунтям для формування здорового суспільства. Сутність свого педагогічного досвіду А.С. Макаренко вбачав у якомога більшій вимозі до людини і у якомога більшій повазі до неї

Список використаних джерел

1. Макаренко А.С. Колектив і виховання особистості. – М.: Педагогіка, 1972.
2. Макаренко А.С. Педагогіка індивідуальної дії // Твори: У 7 т. – К.: Радянська школа, 1953. – Т.5.

ПОГЛЯДИ КАРЛА ОРФА НА МЕТОДИКУ МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ І МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Май Вень

здобувач третього освітньо-наукового рівня вищої освіти

ХНПУ імені Г.С. Сковороди

Мороз Аліна

факультет мистецтв

ХНПУ імені Г.С. Сковороди

Науковий керівник – Т. Твердохліб

Сьогодні з-поміж існуючих методик музичного виховання дошкільнят і молодших школярів, на нашу думку, методика К. Орфа є однією з найбільш незвичайних, цікавих і однією з найбільш ефективних завдяки низці незаперечних переваг.

Специфіка методики К. Орфа «Шульверк. Музика для дітей» полягає у розкритті музичних здібностей учнів та формуванні їхніх деяких компетентностей за допомогою музичних та танцювальних імпровізацій.